

УДК 631.11.004.01

Н.М. Овсяннікова, аспірант, Одеський державний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ В АГРАРНИХ ФОРМУВАННЯХ

У статті визначено об'єктивну необхідність впровадження інформаційних технологій для удосконалення документообігу в аграрних формуваннях. Наведені переваги впровадження інформаційних технологій для автоматизації документообігу.

Ключові слова: *інформаційні технології, інформаційний ресурс, документообіг.*

Вступ. Особливістю сучасного суспільства є безперервний обмін інформацією, своєчасне одержання якої є необхідною умовою успішного функціонування аграрний формувань всіх форм власності і господарювання. Сьогодні інформації надається стратегічне значення. Технологія роботи з інформацією включає засоби і методи отримання (збору), перетворення, передачі, накопичення (зберігання) і обробки інформації. При ухваленні рішення про впровадження інформаційних технологій необхідно оцінити переваги від впровадження автоматизованих систем на різних стадіях документообігу.

Аналіз останніх досліджень. Значна частина праць з інформаційних технологій стосується переважно великих промислових формувань. Окремі теоретичні напрацювання з питань впровадження інформаційних технологій знайшли відображення в працях вітчизняних та зарубіжних науковців: М.Г. Барановського, А.І. Бугацького, І.С. Вовчака, Г.П. Галузинського, А. Трубіліна та ін. Кожен з цих авторів запропонували власні твердження даного аспекту. Однак, в більшості наукових праць не приділено достатньої уваги перевагам впровадження інформаційних технологій для автоматизації документообігу.

Результати досліджень. Основою функціонального взаємозв'язку всіх елементів системи управління сільськогосподарським виробництвом виступає обмін інформацією. Процес управління здійснюється за допомогою збору і накопичення інформації про об'єкт управління, його стосунки з суб'єктом управління та її обробки і передачі. Без інформації неможливе саме управління, а її нестача знижує результативність (ефективність) дій, що виконуються [3, с. 16-19].

Під інформаційним забезпеченням управління сільськогосподарським виробництвом розуміється своєчасне надання особам, що ухвалюють рішення в області організації, управління і технологій, об'єктивної, актуальної, вичерп-

ної і достовірної інформації про стан керованих об'єктів і «зовнішнього» середовища; про технології, засоби механізації і автоматизації технологічних процесів тощо.

У інформаційній технології можна виділити предмет праці і засоби виробництва. Предметом праці виступає інформація, а засобами виробництва – різні пристрої, призначені для збору, перетворення, передачі, зберігання, та обробки інформації. Найвищим рівнем розвитку обробки інформації є комп'ютерні технології.

Основною метою автоматизації і впровадження електронного документообігу є підвищення ефективності діяльності підприємств на основі широкого використання інформаційних технологій.

На практиці, інформаційні технології застосовують лише в двох аспектах: автоматизація традиційного документообігу на підприємстві та впровадження електронного документообігу для задоволення потреб електронної комерції [2, с. 73-77].

У загальному вигляді результат від впровадження інформаційних технологій можна представити у вигляді:

$$P = E - B \quad (1),$$

де **E** – сума ефектів, досягнутих при впровадженні інформаційних технологій на різних стадіях документообігу;

B – сума витрат на впровадження інформаційних технологій.

При оцінці витратної частини необхідно враховувати одиничні і поточні витрати: придбання, доставку і установку комп'ютерів та іншого устаткування для обслуговування мережі; витрати на основне програмне забезпечення комп'ютерів; витрати на розробку, установку і налаштування спеціалізованого програмного забезпечення; витрати на періодичне технічне обслуговування устаткування; витрати на навчання персоналу; витрати на забезпечення безпеки обробки, зберігання і передачі інформації [1, с. 117-123].

При ухваленні рішення про впровадження інформаційних технологій в аграрних формуваннях зручно оцінити ефект від впровадження автоматизованих систем на різних стадіях документообігу. Для цього необхідно визначити особливості електронного документу і визначити стадії документообігу.

Можна виділити наступні стадії документообігу:

- формування (збір даних, заповнення, верифікацію) електронного документу;
- передача інформації (наприклад, в єдиний центр обробки інформації);
- обробка інформації (зведення в єдині реєстри і бази даних, підготовка звітів, і тому подібне);
- зберігання інформації і забезпечення незмінності в процесі зберігання;
- контроль інформації на всіх стадіях документообігу.

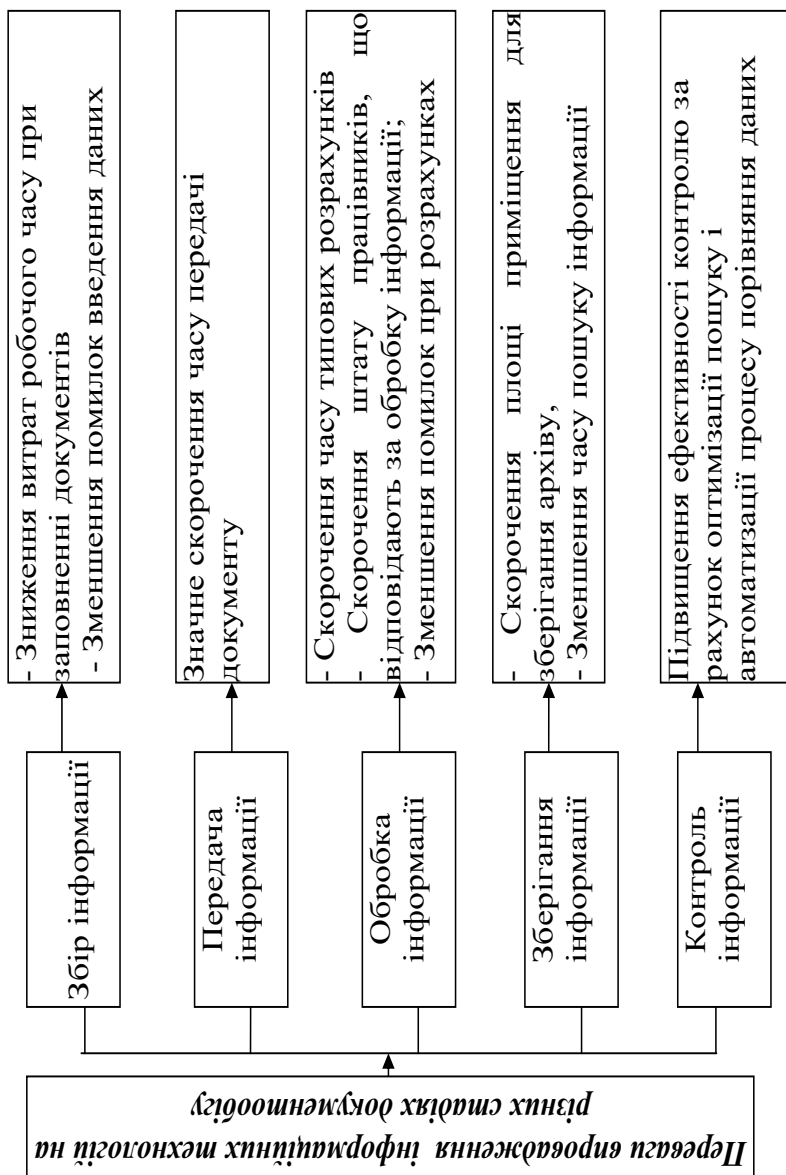

Рис. 1. Переваги впровадження інформаційних технологій на різних стадіях документообігу

Кожну стадію документообігу можна вважати окремим технологічним процесом, тому можна розглянути ефекти від впровадження інформаційних технологій на різних стадіях електронного документообігу аграрних формувань [3, с. 16-19]. Розглянемо отримання ефекту від впровадження інформаційних технологій на різних стадіях документообігу (рис.1).

Збираючи інформацію ефект може бути досягнутий за рахунок застосування стандартних форм для окремих сільськогосподарських підприємств, підрозділів і співробітників.

При переході до електронного документообігу процес передачі скорочується в десятки, а іноді сотні разів. Якщо доставка документа поштою займає декілька днів, то передача електронного листа триває декілька секунд. На етапі обробки інформації гарний результат досягається при автоматизації усіх однотипних підрахунків і процесів. При переході до електронних архівів і баз даних ефект економії досягається від істотного зменшення площ, необхідних для утримання паперових архівів і оптимізації системи пошуку даних. Контроль документів проводиться для виявлення умисних і ненавмисних помилок допущених при введенні і обробці інформації.

Висновок. В аграрних формуваннях при великій кількості інформації, впровадження інформаційних технологій для удосконалення документообігу дозволяє істотно скоротити витрати і понизити кількість помилок, обумовлених людським чинником.

Список використаних джерел

1. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті [Навчальний посібник] / І.С. Вовчак.- Тернопіль: «Карт – бланш», 2001 – 354 с.
2. Дутов М.М. Правовые проблемы электронного документа /М.М. Дутов // Підприємництво, господарство і право. – 2002. - №4. – С. 73-74.
3. Трубилин А., Колесников Н., Воротилин С. Повышение эффективности компьютерных информационных технологий в управлении сельхозпроизводством / А.Трубилин, Н. Колесников, С. Воротилин // АПК: экономика, управление. – 2000. – №7. – С. 16-19.

Annotation. *The objective need for the introduction of an information technology for document circulation improvement in the agrarian enterprises has been determined in the article. Advantages of introduction of an information technology to document circulation automation are resulted.*

Key words: *information technologies, information resource, document circulation.*